

134
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. Στ. VI, 67/1970

Α.
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δευ. 1969 / Φεβρ. 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- ... τὸς καταγ
... ἔχουσιν ἐν Χρυσ
Α ΚΤΗΜΑΤΑ
αἱ προσώζοντο δι

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; .. *Οἱ κάτοικοι ἢ ἀσχολοῦνται μὲν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν.* ..

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; .. *Αἱ ἐν παρεργῳ βιοτέχναι.* ..

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων· ποιοὶ ἐργάζονται εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὁρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὁλόκληρον τὴν οικογένειάν των ; .. *Ἐξ ὧν κτείνοντα ἢ θρησκ. ἢ τὴν ὁλοκληρὴν ἀρχὴν ἐργάζονται ὡς ἄτομα καὶ ὡς κτήματα αὐτοὶ ἔχουσι ἐνομίαν, διὰ μὲν τὸ εἶναι μὴ περὶ ὅσον δὲ ἐν κτηνοτροφίᾳ καὶ ἐν ἀγρονομίᾳ.* ..

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) .. *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ;* ..

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) ; .. *Περί τῶν ἀμειβόμενων.* ..

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; .. *Κατὰ ἀνδ. ἐποχικῶς καὶ ἐποχικῶς ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάζονται, ἀπὸ τοῦ θέρισμα καὶ ἀπὸ τοῦ ἀλώνισμα καὶ ἀπὸ τοῦ τρυγητὸν καὶ ἀπὸ τοῦ ὅλου χρόνου.* ..

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ..

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; .. *Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τῆς ἐργασίας.* ..

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται .. ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ..

ἢ ὡς. ..

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 ... τὰ χωράφια ἐλιπαίνοντο με βρωμιόνην κόπρον καὶ με χλωρὰ
 ... δίδαναι ...

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἡ. Χρῆσις. ζυμικῶν... ἀποσφίλων. ἤρχισαν τὸ ἔτος. 1936. —

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... Ἡ. Χρῆσις. τὸν σιδηροῦν. ἀρχισαν τὸ ἔτος. 1914. διὰ τὴν ἀνάγκην αἰχμητικῶν ἐργασιμῶν. ἀπὸ τοῦ 1925, διὰ δὲ τὸν θερισμόν τὸ ἔτος 1948.

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε, τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... διὰ τὴν ἀνάγκην αἰχμητικῶν ἐργασιμῶν. ἀπὸ τοῦ 1925, διὰ δὲ τὸν θερισμόν τὸ ἔτος 1948.

δ. ἑξῆς. καὶ τὴν ἀπορῶν τῶν πρῶτων. παρῶν τὸ κατέκρησε. ἡρο-
 μήθια τῶν ἀρότρων ἐγένετο 20000 σιδηροῦς τῶν κέντρων ἀρχισαν καὶ ὅχι-
 μὲν αὐτῶν, ὡς ἐπὶ τὸ ἀπὸ τοῦ 1925 ἀρχισαν τὸν θερισμόν τὸ ἔτος 1948.
 Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου
 σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν
 αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

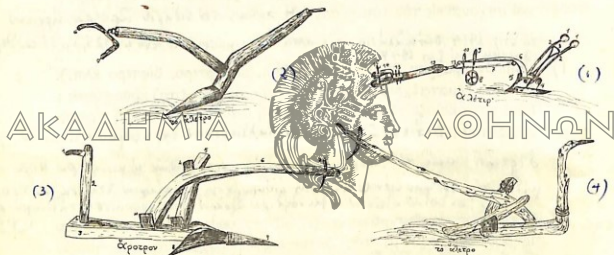
1. Κοντανόνα	4 τροχὸς	7 βέσεις	10 ὀνίον
2. Δέβη	5 Σταυρὸς	8 Κοιούρι	11. Λεῖον
3 Σταβάρι	6 Παλαζάκια	9 φτερό	12. Ροδρικτικὴ βάρη
- τὸ μονόφτερον ἄροτρον ἔχει εἰς τὴν ὀνομασίαν —

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) ... ἀπὸ τοῦ 1950.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἀπὸ τοῦ 1936. —

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). *Από το 1936*
- 5) Μηχανή ἀλωνισμού *Λοσάνο (α) από το 1925*.....
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον. *Από ξύλινον, ἄροτρον, κατεσκευάζει, ὁ ξύλινος, ἄροτρον, κατεσκευάζει, ὁ ξύλινος, ἄροτρον, κατεσκευάζει, ὁ ξύλινος, ἄροτρον, κατεσκευάζει*.....
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. κοῦφια ἢ κοπτεῖναι...	6. Σκαβάρια...	11. Ἰντρί...
2. κοπτεῖναι Ἀίση...	7. Σκαυρὸν...	12. Γότι...
3. Κοπτεῖναι...	8. Ὑπὸ...	13. Βοῦκωφ...
4. Σκαβάρια...	9. Γεῖρον ἢ παρὰ...	14. Βελόνη...
5. Σπάθη...	10. Γεῖρον ἢ παρὰ...	15. Πανφία...
- τὸ ξύλινον ἄροτρον ἔχει περίεξ ἐξ ἰδίου ὀνομασίας.*

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὑνί. Τὸ ὑνὶ τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφίων ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὑνί (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

... ἰχνογραφημένον. ὑνί. τῶν ξυλίνων. ἀρότρου. εἶναι. ἀμφοτέρω
... π. β. ἰδίων. καὶ ἢ χρήσι. ἦτο. διὰ τὴν χωματερά. καὶ πετρωτέ χωράδι.

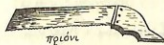
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... εἶναι τοῦ ξυλίνου ἀρό-
τρου. ἰδίων. ἢ ἀμφοτέρω. ὅς δὲ καὶ ἀμφοτέρω τοῦ χωματερά.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ... ἐκ ξύλου.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

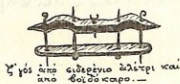
ἢ σκεπάρνι, π. β. σκεπάρνι. καὶ πριόνι. καὶ
ἢ ἀρίδι. διὰ. τὴν ἀναιδέα. καὶ. τρυφήν.

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ.
ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... *Β. ὁ. ὁ. σ. καὶ... μυλὰ φ. ρ.*.....

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο
ζῶα ἢ ἓν ;... *Δ. ὁ. σ. ἰ. ὡ. ρ., Δ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.*.....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
..... *Μαλίστα.*.....

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιζεύ-
λια κλπ.). ... *ἡ. ὁ. σ. ὡ. ρ. καὶ... ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.*

ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ. καὶ... 11-12. ὡ. ρ. καὶ... ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ... *ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ. καὶ... ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.*

ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ. καὶ... ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ. καὶ... ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.*

Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; ... *ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ. καὶ... ἐλῆδ. ἡ. ὁ. σ. ρ. ὁ. ἰ. ρ.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

..Τὸ ἄλογο ἢ τὸ ζῶον ζεύγνεται εἰς τὴν σκευήν καὶ εἰς τὸ ἄροτρον... λαίμαρι... ἄντικτρον... καὶ καὶ σαρκοκώτα μετὰ καρδὸς καρδίδας...

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρετὴς. Σημειώσατε ποίαν ἢ συνήθειαν εἰς τὸν τόπον σας εἶδετε ἔργον ἢ ἐργασίαν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) .. Μετὰ τὸν βοῦν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν...

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρεῖον ἄροτρον... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν...

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποῦ τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). Ὁ γεωργὸς κατευθύνει τὰ ζῶα μετὰ τὸν βοῦν καὶ τὸν ἄλλον... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν... ἐν ἀνδρῶν καὶ ἐν γυναικῶν...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα εἰναι (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

τὴν ἀνοιξιὰν ἀρρύνουσιν καὶ χωράφι καὶ τὸν ἄρπασον.
τὰ ἀρρύνματα τῆς ἀνοιξιᾶς ἐλέγξω ἀνοιξιᾶς καὶ τὸν
ἄρπασον διβόλῃ. τὸ ἔργον τῆς σποράς ἐλέγξω
σπορὰν δὲ καὶ τὸ χωράφι εὐθύνεται καὶ πρὸς ὅλην καὶ μετὰ

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρ ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Παλαιότερον ἐν ἔτη... Σήμερον δὲ ἀφαιρῶν καὶ χωράφια ἀγροτεχνῶν

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; .. Δ. ὁ ἀρρύνματι καὶ τὸν ὄρο. καὶ τὸν ἄρπασον καὶ τὸν ἄρπασον

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; .. Σήμερον ἡ καλλιέργεια εἶναι

μηχανικὴ... Πλαιότερον ἐχρησιμοποιεῖται καὶ τὸν ἄρπασον οἱ δὲ
νοεῖα τῶν μηχανῶν καὶ τὸν ὄρο, ἡ ποδὶς καὶ ἡ ἐβέρη.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; ... *Μ.δ. τὸν β.δ.δ.ε.*

... αὐτὴν κ.δ. β.δ.δ.ε.τ.φ.ε.

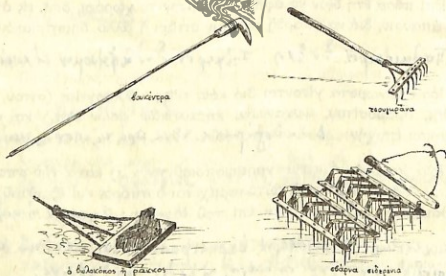
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... *Α.ε.α.λ.θ.ν.αῖ.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

τὰ χωράφια ἐκείνην τὴν ἐλ.α. δι' ἄρδην.

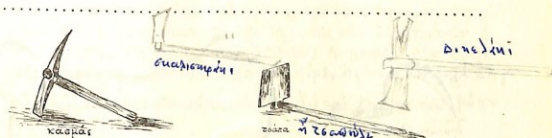
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν)
 καὶ ἐργαζήτε· καὶ ἡ ἀκρίβεια τοῦ ἄγρου ἔσται τὰ διηγετήματα
 ἡ κοπὴ καὶ ἡ μαρτυρημένη.....

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργανον
 καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν
 τῶν γεωργῶν βοηθοὶ εἶναι καὶ μέλη τῆς οἰκογενείας καὶ ἐν ἀνάγκῃ
 βοηθῶντες ἀπὸ ἐργασίας ἐπὶ τὸν λόγον μὲν ἰδιαίτερους ὄντας ἐν βαρύνει δὲ
 βοῶντες.
- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους. .. τὰ ἀγροὶ χωράφια ἐσπείραντο φακὲς, φασόλια, κριθὰ,
 φαγόπυρον, ἀνθρακίον, καὶ ῥαβδόλια. Ἡ καλλιέργεια τῶν
 γένων ἀφ' ὧν εἰρήνη μετὰ τὰς ἀλλὰς καλλιέργειας, ἵνα εἰσὸν καὶ ἡμεῖς.
- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ῥόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.
 .. ἂν ἐπὶ τοῦ διηγήσεως
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
 λων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
 καὶ ἄλλως. .. πρὸ τοῦ 1920 οὐδέποτε καλλιεργήθησαν
 γεωμήλας

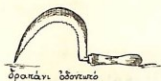
Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

..... Μ. ἐ. π. δρεπάνι τὸ ὀδοντωτό, ὡς εἰκονίζεται κατωτέρω.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

..... ε.δ. λ. α. τ. δρεπάνια, ἔργα, ἐν τῷ ε. κ. π.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν πῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) Μ.ε. κατ' ἐξ...

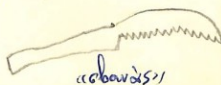
- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν)... εἰ. π. α.

..... ὁμαλὴ. ὡς ἐστὶ τὸ εἰκονισμένον. ἢ ὀδοντωτὴ καὶ μερικὰ ἐργα-
λεῖα μετὰ γρήγο. ὀδοντωτὴ καὶ ψα. καὶ λείονται. ε. ε. β. α. ν. α. δ. ε. σ.

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; Η. κ. α. ρ. ο.

..... λαβὴ. εἰς τὴν. π. ο. σ. εἰς τὴν. ὡς εἰκονισμένον. εἰς τὴν. α. β. α. ν. α. δ. ε. σ.

..... δ. ρ. ο. κ. α. μετὰ. σ. ο. υ. ρ. ἢ. ἄλλῃ. ὡς. μ. ε. κ. α. δ. ε. σ.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα· (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... οἱ γὰρ οἱ καὶ οἱ σιδεργοροῖ...

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ, ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... ὅχι. Πολλὰς γὰρ ὁμιλίας ἔσθ' ἐν ἀλλοτρίᾳ ἀλίστη ἀφροχρηστικῇ ἐνέεισε μέγα. ἑτέρη δὲ ἐκ τῶν κραυγῶν τῶν ἰωάν...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ὅσον ἡ ἀποθετικὴ ἐκείνη τῶν δημητριακῶν ἐχέμεν. περίω. 20-50 ἐκαστὴ ἀνέλογα μετὰ τῆς αὐτῆς ἀποθετικῆς

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὰ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). α. καλοῦροι, β. κακοῦροι...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... εἰς τὸν κάπον. μαζὶ τὰ δράγματα. ἀφαιρῶνται μονάδα καὶ τὰ ἐκκεντρικὰ οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ. ὅθεν... ποιεῖ ἄλλα πρόσωπα. γυναῖκες ἢ παιδιὰ...

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... οἱ μονάδες. ἐκκεντρικὰ. ἀπὸ τῶν ἐδάφους. ἀπὸ... κρεῖς, αἰδέ... κεφαλαίων... σταχυῶν. ἀφαιρῶνται... ἀπὸ τῶν κῶν. κατεύθυνσιν. οἱ κρεῖς μονάδες... ἐκκεντρικὰ. ἐκ... χερόβολα...

- ...που υπάρχει
...του ...
...ου ...

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς... *ἡ καλλιέργεια*
... τῆς παστέλλης. ἡ ρυτίδα. ἀπὸ τοῦ ἔργου. 1937...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν... *ἡ ἐξαγωγή. τῆς παστέλλης. ἐγένετο*
... μὲ... δὲ... ἄροτρον...

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ... *Τὰ ζῷα ἐτρέφετο*
μὲ σανόν, κριθὰς καὶ βρώμικον. ἡ καλλιέργεια ἐγένετο ἐν αὐτῇ
τῇ ἐκείνῃ, διὰ τὴν ἀποξείλιτον ἔρημον, διότι αὐτὴ ἐν αὐτῇ
ἐσπαρὰν. ἡ κοπή ἐγένετο μὲ δρέπανον, ἡ ξήρανσις ἐγένετο ἐν ὁμαλῇ
γῇ. καὶ ἡ φύλαξις ἐγένετο ἐν ἀχυρῶνι...

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). ... *μὲ τὴν δρέπανον.*

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Η ξήρανσις . αὐ . εἰς αὐτὸν . ἔχοντα . εἰς .
 τοῦ χωράφου . καὶ . τοῦ δέσιμου ἔσο . ἐδίδου . κείνους . εἰς .
 εἰς . πο . τῶν . δεματίων . καὶ εἰς . αὐτὸν . ἔχοντα . ἔχοντα . καὶ
 οὕτως διὰ τοῦ δέσιμου αὐτοῦ .

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματίων πρὸς ἀλώνισμόν . Συνκεντρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν , π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι , εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ

καὶ δεμάτια . συνκεντρώνοντο . εἰς . τοῦ ἀλῶνι

.....

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν
 δεμάτια . Εἰς τινὰς τόπους λέγεται : θεμωνοστάσι , θεμωνιά ,
 θεμωνιάστρα , κλπ . Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν ;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως ; εἰς . τοῦ αὐτοῦ .

καὶ . ἔχοντα . ἔχοντα . καὶ . τοῦ αὐτοῦ . καὶ .
 τοῦ αὐτοῦ . καὶ . ἔχοντα . ἔχοντα . καὶ . ἔχοντα . καὶ . ἔχοντα .

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν ; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον , δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι ;

αὐτοῦ . καὶ . ἀλῶνι . καὶ . αὐτοῦ . καὶ . αὐτοῦ . καὶ .
 καὶ . αὐτοῦ . καὶ . αὐτοῦ . καὶ . αὐτοῦ . καὶ . αὐτοῦ .

.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι . Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ , εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου ; Εἰς
 ποίαν θέσιν ;

.....

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... ἐξ.

... μίαν... οἰκογένειαν.....
.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ... ἐξ ἀλώνισμα

ἀρχίζει ἀπὸ τῆς 1^{ης} ἰουλίου καὶ ἐκτείνεται μέχρι τῆς 1^{ης} ὁκτωβρίου.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

... 1^{ος} ἀλώνι... ἐξ. κόν. τῆς 1^{ης} ἰουλίου... 2^{ος} ἀλώνι... ἐξ. κόν. τῆς 1^{ης} ὁκτωβρίου.

Πρὶν τὸ ἀλώνισμα καθάριζαν τὸν χωματῶνα ἐν ἀνεκταῖς ἀχυρὰς
μετὰ μετὰ ἀφαιρῶν τὸ ἀλώνισμα μετὰ τὸ ἀλώνισμα.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματῶνου· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).....

... τὸ καθάριζαν, τὸ καθάριζαν καὶ ἐκτείναν τὴν

ἀχυρὰ... ἐξ. τὸ μετὰ ἀφαιρῶν καὶ μετὰ τὸ ἀλώνισμα.

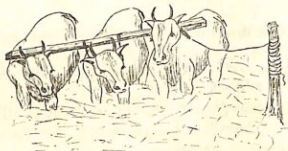
... 6^{ος} ἀλώνι.....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

... 1^{ος} ὥρις.....
.....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλῶμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

... 12. Συμμετα... ενομοδιωκτο... 13. Συμμετα... 14. Συμμετα... 15. Συμμετα... 16. Συμμετα... 17. Συμμετα... 18. Συμμετα... 19. Συμμετα... 20. Συμμετα... 21. Συμμετα... 22. Συμμετα... 23. Συμμετα... 24. Συμμετα... 25. Συμμετα... 26. Συμμετα... 27. Συμμετα... 28. Συμμετα... 29. Συμμετα... 30. Συμμετα... 31. Συμμετα... 32. Συμμετα... 33. Συμμετα... 34. Συμμετα... 35. Συμμετα... 36. Συμμετα... 37. Συμμετα... 38. Συμμετα... 39. Συμμετα... 40. Συμμετα... 41. Συμμετα... 42. Συμμετα... 43. Συμμετα... 44. Συμμετα... 45. Συμμετα... 46. Συμμετα... 47. Συμμετα... 48. Συμμετα... 49. Συμμετα... 50. Συμμετα... 51. Συμμετα... 52. Συμμετα... 53. Συμμετα... 54. Συμμετα... 55. Συμμετα... 56. Συμμετα... 57. Συμμετα... 58. Συμμετα... 59. Συμμετα... 60. Συμμετα... 61. Συμμετα... 62. Συμμετα... 63. Συμμετα... 64. Συμμετα... 65. Συμμετα... 66. Συμμετα... 67. Συμμετα... 68. Συμμετα... 69. Συμμετα... 70. Συμμετα... 71. Συμμετα... 72. Συμμετα... 73. Συμμετα... 74. Συμμετα... 75. Συμμετα... 76. Συμμετα... 77. Συμμετα... 78. Συμμετα... 79. Συμμετα... 80. Συμμετα... 81. Συμμετα... 82. Συμμετα... 83. Συμμετα... 84. Συμμετα... 85. Συμμετα... 86. Συμμετα... 87. Συμμετα... 88. Συμμετα... 89. Συμμετα... 90. Συμμετα... 91. Συμμετα... 92. Συμμετα... 93. Συμμετα... 94. Συμμετα... 95. Συμμετα... 96. Συμμετα... 97. Συμμετα... 98. Συμμετα... 99. Συμμετα... 100. Συμμετα...

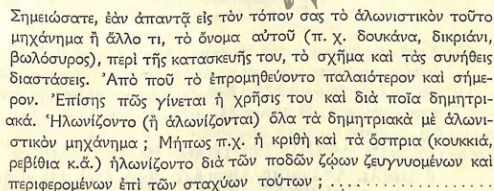
- α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησην τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφορέμενων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχού τοποθετείται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλ-
νιστοῦ ξύλινου στύλου, ὡς δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βαγκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶ-
νται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον των τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Παλαίστρα τὸ ἄλωναίμα. διὰ τὴν ἀχυροποιήσιν. καὶ ἐκ-
αυτῆς ἐκίνατο μὲ καὶ ἄλλα. ἐξ. τὸ ἄλωναίμα ποιεῖται τὸ...
καί χυρὰ ἀπὸ τῶν ὁποῖα ἐκίνατο καὶ ἄλλα. καὶ ὁποῖα διὰ...
αὐτοῦ. ἄλωναίμα. καὶ ἄλλα.

- 20 —

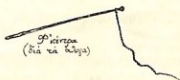
γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἁλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἁλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἁλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἁλωνισμόν των.

21 —

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν

..... Στρώνω μ. ο. τὰν δεμακιοῦν

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... λικνισμα

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταί (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βοδιά ἢ ἄλογα καὶ ἀνελαμβάνον τὸν ἀλωνισμόν

..... εἰδικὴν ἔλκωνίζοντο αὐτοῖσι. εἶχαν ἄλογα καὶ ἔλκωνίζοντο βαλμάδες

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα)

..... 1. ο. χ. 1

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πώς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος εἶχε καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλὴν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.).....

κοπάνος στεφανῶδης

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνισμα
μικροῦ ἀμφοῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατά τὸ κοπάνισμα μήπως ἔλεγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... Καὶ ἡ ἀπάντησις ἐπαγο-
δοῦντο. ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐργασίας. ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν οὐρανίων καὶ τῶν

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρήσις ἀλωναριστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταταίρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *4. πρώτης. πύς. π. α. το. (α.ς)*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΚΤΕΛΟΥΣΑ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἄλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα· (ἐν Αἰτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην: θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἄλλαχοῦ: δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

2 aprile

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίνχισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

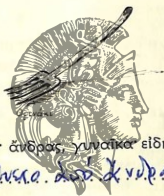
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

..... τὸ λαμπρὸν εἶχε σκῆμα ἐσφικτικόν... οὐδέν...
... δὲ ἐμαρτυροῦντο ἐν αὐτῷ ἐν... σωροί...
.....
.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

..... Μὲ τὰ δινούλια, τὰ παρτωλόρια καὶ...
... τὰ φτυάρια...
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναικᾶ· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

..... τὸ λιχνιστὴς ἐχρῆτο... ἀπὸ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν...
.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

..... τὰ ἐλάχεια... τὰ ὀροῖα... ἐπὶ τῶν ποδῶν...
... τὰ ἐλάχεια... καὶ τὰ ὀροῖα... ἐπὶ τῶν ποδῶν...
... ποῖον... διὰ... τοῦ... ποδῶν... καὶ... ποδῶν...
.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ξεύξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τῶν ἀχυρῶν καὶ τῶν χονδρῶν
τεμαχίων γίνεται ἐν τῇ ἀνεμίσει καὶ τῇ σιδήρῳ καὶ μέσῳ
κοσκίνῳ. τὸ σιδήρῳ καὶ ἐν τῇ ἀνεμίσει καὶ τῇ σιδήρῳ καὶ μέσῳ
ἐκτείνεται ἀνεμίσματος

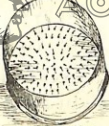
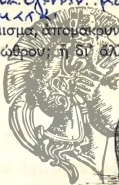
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

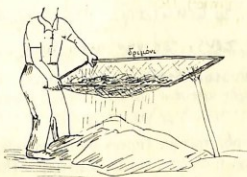
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνον σαλῶ δριμύτητος

κόβρος ἢ ἀριλόγος

ἐρεμόν

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους : βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .

Π.Δ. Διαχωρισμ. τῶν...
 καρπῶν ἀπὸ τῆς στέρας... ὕλης... ἐργαζομ. μετὰ... οὐδὲν...
 ρωμα. καὶ μετὰ... κομμίνω... ἀπὸ... ὁπαῖν... ἐργαζομ. δριμά...

- 7) Ὃταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Π.Δ. τῶν... ἐτοιμαζομ... ἐπαρ...
 συνσηκνώνοντο... ἐπὶ... σωρῶν... μετὰ... τῆς...
 ἐπὶ τὴν κορυφὴν... τῶν... σωρῶν... ἐποσθίζοντο...
 καὶ... ἐπὶ... ἀπὸ... ἐργαζομ... ἐκέρχον... ὁ σωρῶν...
 καὶ... ἐπὶ... ἐκέρχον... διὰ... καὶ...
 τὸ... καὶ... ὑπομένοντες...

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

ὕδων... ἀρχίζον... τὸ... δὲ... τὴν...
 τὴν... σωρῶν... τῶν... καὶ...
 ὁριζοῦντο... καὶ... ὁριζοῦντο...

- γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).... *Ποτλ. 4. 8. 9.*

*.. εὐαγίων καὶ συν. δεικνύει .. πρὶν .. τὸ .. κρητὸν .. εὐαγίων καὶ
.. ἤρχοτο καὶ μετὰ .. εἰς .. αὐτὸ καὶ ἐν συνειδήσει .. οὐκ ἐλάμβανε
.. τὸ .. δεικνύει .. τὸ .. ὁμοίαν .. ἐμετρεῖτο μετὰ .. μισοῦ .. ἰ. τὸ ὅτι
ἐφίκε 11 ὀκάδας.*

μισοκοίλα

κούτσος

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἀλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο, *πλ*

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, *πλ*

γ) τὸ γυφτιάτικο, *πλ*
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κατ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) *τὸ .. μέτρον .. ἐστὶν .. ἔχει 11 ὀκάδας
.. καὶ τὸ .. μέτρον .. ἐστὶν .. ἔχει 22 ὀκάδας.*

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) *ἐν τῇ .. οἰκίᾳ ..*

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

Θάραν. α. φρέραν. Σιδ. καὶ τροχὸν. ἀπὸ ἀμάξης
β. ε. ἑλκωρ. κ. ε. τροχαοφόρων τροχῶν.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ 'Ιούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἰ. τραγοῦδι. ἀπὸ ἀμάξης ἐπὶ ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ καὶ ἀπὸ
μαρτίου καὶ χορεύουσιν γύρω ἀπὸ αὐτοῦ. ἔχει τὸ ἔξ. 75.
Περὶ χοροῦ τοῦ.....

— Πῶς τὸ τραγοῦδι τὸ τραγοῦδι.....

Μετὰ τὸ χοροῦ τῆς τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ὑπομοναζομένην.....

— Πῶς τὸ τραγοῦδι τὸ χοροῦ.....

Μετὰ τὴν χοροῦ τῆς τὸ τραγοῦδι.....

— Πῶς τὸ τραγοῦδι τὸ χοροῦ.....

Μετὰ τὸ μέλωσεν τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ὑπομοναζομένην.....

— Πῶς τὸ τραγοῦδι τὸ χοροῦ.....

Μετὰ τὴν χοροῦ τῆς τὸ τραγοῦδι.....

— Πῶς τὸ τραγοῦδι τὸ χοροῦ.....

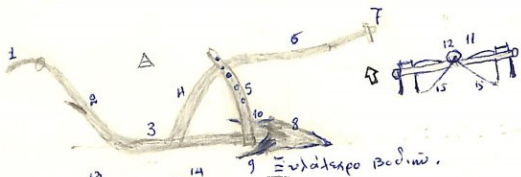
Μετὰ τὴν χοροῦ τῆς τὸ τραγοῦδι καὶ τὸ ὑπομοναζομένην.....

Ρυθμὸς: Στάσις: οἱ χοροὶ τῶν χορευτῶν καὶ τραγοῦδι. Ἐνὶ δὲ τραγοῦδι
ἐστὶν « μέτρησις τὸ τραγοῦδι » εὐφραν καὶ κινῶσι τὰ χεῖρα εἰς ἑκάστην. ὁ χορὸς
καὶ τὸ τραγοῦδι εὐφραν καὶ κινῶσι τὸν στήθος καὶ τὴν γύνην τὸ τραγοῦδι
καθίσταται σιχαρὸν, τραγοῦδι καὶ ἡχοῦν ρυθμικῶς τὴν γύνην εἰς ἑκάστην. Σημειώσεται ὅτι
τραγοῦδι καὶ ὁ χορὸς εὐφραν καὶ κινῶσι τὸν στήθος καὶ τὴν γύνην εἰς ἑκάστην, καὶ ὅσοι
ἐστὶν οὐδὲν καὶ κινῶσι ρυθμικῶς μέτρησις τὸ ἑκάστην ἑκάστην καὶ τὸ
ἐκάστην τραγοῦδι καὶ μέτρησις καὶ τὸ ἀπὸ καὶ ὁ χορὸς εὐφραν καὶ κινῶσι τὸν στήθος καὶ τὴν γύνην εἰς ἑκάστην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

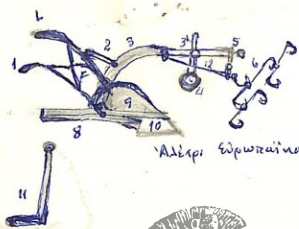
9 = υλίσσας Βεδ.ιν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

υλίσσας Ιωαν.

Προσφάτως. Α. Τερπιά.

Ἀλῆρι ἑρπωταῖον πινύσκειν σιδερά.

Ἀλῆρι (καλὸν) πινύσκειν σιδερά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἡ χρονογράφος. Δ. Αρχαῖος.